УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
WWW.UNILIB.RS

НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕТПЛАТУ ПРИМА
КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ:
ЗА СРБИЈУ . . . . . 6 дин. месечно
ОД ЈЕДНОГА БРОЈА . . . . . 0·40 дин.
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ПОШТАНСКОГ САВЕЗА 15 дин. месечно

УРЕЂУЈУ СКУПШТИНСКИ СЕКРЕТАРИ:
Ранко Петровић, Доброслав Ружић, Љуб. П. Ћирић.

Број 25 | ПЕТАК 4 ЈАНУАРА 1891 | Година I

29 САСТАНАК

12 децембра 1890 год. у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК
Димитрије Катић
СЕКРЕТАР
Др. Станојло Вукчевић

(НАСТАВАК)

ПРЕДЛОГ
Народној Скупштини

Данашњи закон о непосредној порези, по мом схватању, непотпун је, зато потписати предлажем у истом ове измене и допуне, и то:

Члан 13. у закону о порези, да се замени и да гласи овако:

«Ако би какво лице имало у више места — општина — земљишта или другог имања, оно ће и опет плаћати порез на сво земљиште у оној општини, у којој стално живи, и то овако:

Општина, у којој има страног земљишта уведена у књигу Б., она ће писати судовима оних општина, у којима притежаоци живе, колико имају њини грађани да плате на земљиште или зграде непосредне порезе; и по томе ће списку општина задуживати сваког резања порезе своје грађане у распореду свом. Ако би који отуђио земљу на страни, она ће се превести на купца у месту у књигама, где је земљиште уписано по члану 14 ов. закона, а општину где продавац и купац живи, известити да исправку у списку учини.»

Па настаје: — «Ако сопственик.....« и т. д.

Код члана 28 да се изостави став први, а на место њега да дође став први овако:

«Порез на зграде наплаћује се у оном месту, где сопственик стално живи.»

Код члана 38 да се место речи 6% — стави:

„10% процента.»

Члан 48. укинути, место њега додати нов, који да гласи:

«Све радње, које се баве страним — готово израђеним производима, као: аљинама (у опште), обућом, кошуљама, и т. д. плаћају три пута више од оне суме, која је одређена предходним чланом (47.) овог закона; а све радње, које се баве страним, готово прерађеним свиленим и златним, као и свима разним адиђарима и накитима на страни прерађеним производима, плаћају пет пута више од оне суме, која је предходним чланом (47) одрсђена.»

У члану 51. ставу другом, а после речи «државни», да се дода:

«и њихови служитељи.»

Члану 54. да се дода нов став, који да гласи:

«Но, који би старешина или управник завода, благајник, газда, мајстор, руковођа, или ма који други, који исплаћује плату — зараду онима, који подлеже плаћању порезе, — па би пропустио и ненаплатио сву порезу — платиће је исти старешина, управник, благајник, и т. д. и казниће се још двогубо и то: државна лица и лица приватних завода у корист државне касе, а општинска лица — у корист општинске касе. Казну ову изриче срески, односно управно — квартовно финанцијско државно лице.»

Члан 80. да се замени овако:

«Ко плаћа порез свега до 25 динара, тај мора сав порез од једном и у своје време платити. Ко плаћа порез до 50 дин. тај може порез платити по половину, т. ј. од два пут, а ко плаћа до 100 динара, тај може платити од 4 пута; а ко плаћа порезу преко 100 динара, тај може плаћати месечно порез, разуме се — ако хоће.»

ПРЕДЛАГАЧ,
Ран. Б. Тајсић,
нар. посланик

Потпредседник — Предлози се ови упућују одбору за то. — Изволте чути даље.

Секретар Вукчевић чита:

Питање
НА
Г. министра унутрашњих дела.

14 новембра ове године Јован Масловарић буљубаша, дошао је службеним послом на карантин јаворски, а кад се по подне око 3 сата враћао на караулу, на месту Вратницама, у нашој граници, из заседе, кладничани Турци из сјеничке нахије убију Јована, и његова два друга смртно ране. — Смрћу Јовановом остала су му жена и деца без ранитеља, а тако исто и породице оне двојице смртно рањених стражара.

Турци из Кладнице и других села из сјеничке нахије, чешће нападају преко границе на наше становнике, и не само што краду коње и волове, но и људе убијају. Питамо госп. министра да изволи одговорити: Је ли влада по овом злочину отоманских поданика протествовала код владе царско-отоманске? Је ли тражила задоволења за прекршај граница? Је ли тражила накнаду и колику за породице погинулог буљубаше и стражара? И шта је, на послетку, урадила да обезбеди живот и имање на граници тога краја од зликоваца из Кладнице и других села из сјеничке нахије?

10 децембра 1890
Београд.

ИНТЕРПЕЛАНТИ, НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ:
Милан Ђ. Ђурић, Рад. Митровић, Вид. Невесињац, А. А. Прокопијевић.

WWW.UNILIB.RS

Питање

НА

Господина министра просвете и црквених послова

Основна школа у Ст. Аџбеговцу окр. подунавског за II, III и IV раз., остала је без учитеља, а из овог узрока:

Учитељ Милан Б. Исаиловић регрутован је у војску и узет да одслужи *цун рок од две године*, он је, у почетку ове школске године само примио децу и одма за тим отишао.

Деца тих старих разреда (јер у I има учитељица) остала су без учитеља и без науке а на своју и својих родитеља велику штету,

Услед тога питам г. министра; зашто није поставио учитеља на упражњено место, мисли ли и даље оставити Старо-Аџибеговачку школу без учитеља; и

Да ли рекрутовани учитељ не прима можда плату, а није на својој дужности — јер учитељство није ни смео добити док у војсци не служи.

11 децембра 1890 г.
у Београду.

Сава Величковић
нар. посланик.

Интерпелација

НА

Господина Министра грађевина

Напредак једног краја наше државе не може се ни замислити без добрих путова; што је крв за добро здравље човеково и његову снагу, тако су исто и добри путови ради бржег и лакшег саобраћаја нужни за народ. — Не само садањи образовани народи но и стари народи много су полагали на добре путове. Добри путови убрзавају саобраћај и олакшавају га, а тиме чине главни услов за напредак трговине.

Округ ужички, који броји преко 100.000 становника; који је испресецан планинама, кршевима и другим великим тешкоћама може се слободно рећи, да је без путова, што је потребно за живот, а с тога, становници морају све скупље да плаћају и набављају, него становници других крајева; а што има да извезе на друге пијаце, то се због подвоза мора по нижој цени да прода. И у једном и у другом случају мештани трпе велику штету.

Држава, која је позвата, да се брине за све, указала је више пута помоћ другим крајевима наше отаџбине зарад просецања добрих путова и направљених мостова; а овом округу није поклонила ону и оноliку пажњу, коју исти због свог географског положаја и сиромашног становништва заслужује. Бадава су нар. посланици од толико година у Нар Скупштинама, код разних влада подизали свој глас и тражили, да држава изашље стручне комисије од инжињера, те да трасирају најкраће трасе, које би везивале округ с пијацама других округа и са тачкама, које воде из наше земље у суседне области.

За то питамо госп. министра грађевина, да изволи одговорити:

1. је ли ново-трасиран пут — Ужице, Рожанство, Бела Река, Кокина Караула довршен, а ако није то, зашто није?

2. је ли ново-просечени пут, који води из подринског округа преко Бачеваца, Оклеца и Гвосца, а који везује подрински округ са ужичким довршен, а ако није то, зашто?

3. је ли пут Ваљево, који води преко Бачеваца, Букова, Ражане, Косјерића, Црнокосе, Ужице потпуно довршен и у добрим стању; а ако није то зашто?

4. јели пут Чачак—Ужице уз Моравy трасиран, те да обиђе Јелицу; а ако није зашто, кад би то био сталан и најкраћи пут за у Пожегу и Ужице?

5. Колико је г. министар у прошлој години из опште суме на грађевине потрошио на путове и мостове у окр. Ужичком— који је и сиромашан и врлетан, а народ, може се рећи због тога што нема добрих путова, трпи велику штету и продаје своју робу по нижој цени, и шта мисли г. министар да учини односно путова у округу ужичком?

10 Децембра 1890. год.
у Београду.

ИНТЕРПЕЛАНТИ, НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ:

Милан Ђ. Ђурић, Новак Милошевић, Рад. Митровић, В. Невесињац, А. Л. Прокопијевић.

Потпредседник — Ова питања упућују се надлежним министрима, да у законом року одговоре Скупштини на њих.

Изволте чути неколико указа.

Секретар Вит. Младеновић чита:

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I

по милости божјој и вољи народној

Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег министра унутрашњих дела, а по саслушању министарског савета, решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш министар унутрашњих дела, да поднесе Народној Скупштини, сазваној за 1890 годину, на решење: предлог закона о уређењу управе града Ниша.

Наш министар унутрашњих дела нека изврши овај указ.

7 декембра 1890 год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

Министар унутрашњих дела,
Ј. Ђаја с. р.

Он гласи:

ПРЕДЛОГ ЗАКОНСКИ

о уређењу управе града Ниша.

Члан 1.

Град Ниш у погледу управном има засебну управу, а као општина, у самоуправном погледу, потчињен је окружном одбору топличког округа (чл. 108 закона о уређењу округа и срезова).

Члан 2.

Полицијску и полицијско-судску власт, у колико је управне власти имају, по нарочитим законима, у граду Нишу врши управник града.

Члан 3.

Однос између управе града Ниша и општине нишке онакав је исти, као што је између управе Београда и општине београдске (чл. 36 б. закона о општинама).

Члан 4.

Управу града Ниша у полицијском погледу састављају: управник, четири до пет писара и потребан број практиканата.

За вршење полицијске службе управник града Ниша има на расположењу потребан број оружаних служитеља.

Члан 5.

Као саставни делови управе града Ниша постоје: благајнички, санитетски и грађевински одсек.

Старешине ових одсека и њихов персонал стоје према управнику у истом односу, у ком такви одсеци стоје према управнику Београда.

WWW.UNILIB.RS

Члан 6.

Управник града Ниша има ранг окружног начелника, а писари ранг и плату писара управе Београда.

Члан 7.

Закон овај ступа у живот, кад га Краљ потпише.

Секретар Станојло Вукчевић чита:

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I

по милости божјој и вољи народној

Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашега војног министра, а по саслушању министарског савета, решили смо и решавамо:

Овлашћује се министар војни да може поднети Народној Скупштини на решење предлог о набави шињела и капа за I позив народне војске.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

1 декембра 1890 г.
у Београду.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

Председник минист. савета
Заступник војног министра,
С. Грујић.

Исти гласи:

ПРЕДЛОГ

Народној Скупштини

Изменама и допунама закона о устројству војске од 15 Априла пр. године васпостављена је у нас народна војска. Чл. 84. истог закона наређује, да трошкови за одело I позива народне војске дођу на терет народа, а број одела да се пропише уредбом.

На основу овога, у уредби о ношњи одела прописан је број одела за народну војску, и ја сам наредио, да народни војници одпочну себи правити доње одело од домаће тканине, која се израђује у домаћим фабрикама, пославши тога ради пуковским окр. командама и мустре тога одела.

Што се тиче шињела и капа, није могуће наређивати да их војници сами набављају као и доње одело. Нарочито шињели треба да су од јаче тканине, бољег квалитета него што је обично сукно, и да су за сву војску потпуно једнаки, како би, као искључиво војничка хаљина, могли више година да трају.

С тога ја сам одредио стручну комисију, која је у нашој домаћој фабрици тканина дала израдити мустру, у којој је највећи део српске вуне, и ову мустру подносим и Скупштини на увиђај.

Од оваког штофа домаће производње, намеран сам да дам израдити у нашим војним радионицама шињеле и капе за народну војску I позива, па у тој цељи част ми је предложити Народној Скупштини, да изволи донети овако решење:

„Овлашћује се министар војни, да из кредита, који је законом о привременом порезу за ванредне војне потребе од 17 Априла ове године одобрен, може утрошити потребну суму новаца за набавку војничких шињела и капа за војнике и старешине I. позива народне војске."

1 децембра 1890 год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник војног министра,
ђенерал
С. Грујић,

Секретар Станојло Вукчевић чита:

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I

по милости божјој и вољи народној

Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашега војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш министар војни, да Народној Скупштини, која је сазвана 1 новембра ове године, поднесе предлог за одобрење додатка од 505·20 динара, издаватог у овој години на звање I ађутанту Његовог Величанства Краља из партије „особених трошкова" војног буџета, пошто у дотичној партији није била предвиђена ова сума.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

4 декембра 1890 год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р,

Председник Министарског Савета
Министар Иностраних дела
Заступник министра војног
Ђенерал
С. Грујић с. р.

Ево га:

ПРЕДЛОГ

Народној Скупштини

Из војеног буџета за 1890 год. изостао је додатак од 505.20 динара на звање I. краљевском ађутанту. При претресу буџета у прошлој ванредној Скупштини, ја сам приметио ту празнину, обратио пажњу известиоцу финансијског одбора г. Душманићу (стр. 3105 стенографских бележака) и пристао да суму за то у буџету дода, чему се ни Скупштина не противљаше. Да ли је г. Известилац заборавио да упише тај додатак или је он при штампању буџета изостао, тек њега у буџету нема.

По што је и од пре I. краљев ађутант примао овај додатак, то да не би без њега остао у овој години, ја сам наредио да му се издаје из партије VII. особених трошкова, која је одређена и за све непредвиђене потребе.

Извештавајући народно представништво о овоме, част ми је замолити га да ми поступак одобри и изволи решити:

„Одобрава се министру војном, што је у недостатку буџетског кредита по партији III. „лични додаци", наредио да се I. краљевом ађутанту издаје додатак на звање од 505.20 дин. у овај години из партије VII. особених трошкова, и да се овај издатак призна у рачуну 1890 год.

4 децембра 1890 год.
Београд.

Председник министарског савета,
министар спољних послова,
заступник војног министра,
ђенерал
С. Грујић с. р.

Секретар Вит. Младеновић чита:

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I

по милости божјој и вољи народној

Краља Србије

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег министра правде, а по саслушању министарског савета, решили смо и решавамо:

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Овлашћује се Наш министар правде, да може редовном сазиву Народне Скупштине поднети пројекат закона о измени у закону о истражним судијама.

Наш министар правде нека овај указ изврши.

10 децембра 1890 год.
у Београду.

Јов. Ристић
К. С. Протић
Ј. Бели-Марковић.

Министар Правде
М. Кр. Ђорђевић

Исти гласи:

ПРОЈЕКАТ ЗАКОНА
о
измени у закону о истражним судијама.

У чл. 32 завршног одељка прва тачка првог става замењује се овако:

„Закон овај важи од дана кад га Краљ потпише, а за његово извршење оставља се министру правде рок до краја 1893 године закључно.“

Мишљење Државног Савета

Господине Министре,

Државни Савет расмотрио је пројекат измене чл. 32 закона о истражним судијама, који сте му ради тога изволели послати писмом Вашим од 1 децембра т. г. бр. 7303, и није имао на исти да учини никакве своје примедбе.

Извештавајући Вас о овоме, мени је част Господине Министре, и овом приликом уверити Вас о моме одличном поштовању.

Бр. 3814.
5 децембра 1890 год.
Београд.

Председник Државног Савета
Др. Докић с. р.

Секретар Станојло Вукчевић чита:

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I
по милости божјој и вољи народној
Краља Србије
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, овлашћујемо га, да поднесе Народној Скупштини на решење: Предлог да се 9120 динара издатих предавачима војних предмета на Великој Школи, за време од 1 новембра 1888 до 1 јануара 1890 године, стави на рачун војног буџета за 1888/9 рач. годину, пошто министарство просвете у тој години није имало на овај циљ кредита.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

4 декембра 1890 год.
у Београду

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

Председник Министарског Савета
Министар Иностраних послова,
Заступник министра војног,
ђенерал
С. Грујић

Он гласи:

ПРЕДЛОГ
Народној Скупштини

Од 1 новембра 1888 године отпочета су редовно војна предавања на Великој Школи. Предавачима војних предмета одређен је известан хонорар и издават им из буџета војног све до 1 јануара ове године, пошто министарство просвете у свом буџету за 1888/9 рач. годину није на овај циљ имало никаквог кредита, док га је војни буџет имао «на издржавање војних школа“, а није по изјави од 24 новембра пр. г. ПБр. 19289 имало ни уштеде на професорским платама, да би војном министарству вратило 9120 динара утрошених на хонораре предавачима војних предмета.

Па како је овај утрошак произашао из вршења одредбе члана 87 закона о устројству војске, којим је војна настава уведена у средње и Велику Школу као *обавезан* предмет, у намери да се редовна и народна војска снабде на лакши начин старешинским кадром, и пошто министарство просвете нема одкуд да тај утрошак врати војном министарству, то част ми је предложити Народној Скупштини да изволи решити:

„Одобрава се министру војном, да издатак од 9120 динара, учињених на хонораре предавачима војних предмета на Великој Школи за време од 1 новембра 1888 до 1 јануара 1890 год. стави на терет војног буџета за 1888/9 рачунску годину.“

4 децембра 1890 год.
Београд.

Председник министарског савета
министар спољних послова
заступник војног министра
ђенерал
С. Грујић с. р.

Секретар Вит. Младеновић чита:

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I
по милости божјој и вољи народној
Краља Србије
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, решили смо и решавамо:

Овлашћује се министар војни, да Народној Скупштини, која је сазвана 1 новембра ове године, поднесе предлог за одобрење издатака чињених од 50 пара месечно на прање рубља редова и значара II класе, у годинама 1887/8, 1888/9 и 1890 из уштеда по општој партији плате за дотичне године.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

4 децембра 1890 год.
у Београду.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

Председник Министарског Савета
Министар иностраних дела
Заступник министра ваjног
ђенерал
С. Грујић с. р.

Он гласи:

ПРЕДЛОГ
Народној Скупштини

Одмах после изласка закона о устројству војске у 1886 години, којим је смањена плата свима војницима, појавила се потреба, да се редовима и значарима II класе издаје месечно поред плате и по 50 пара на име прања рубља, док се ко-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
WWW.UNILIB.RS

начно не реши питање о завођењу трупних перионица код војске, у којима би се прало војничко рубље. У томе времену чињене су пробе с перионицама, па пошто с њима нису испали повољни резултати, напуштена је за онда мисао о њиховом завођењу, и издатак на прање рубља одпочет 1 маја 1887 године, продужен је и у годинама $188^{7}/_{8}$ и $188^{8}/_{9}$, за које је вредно буџет од године $188^{6}/_{7}$, па и у овој години после одобреног буџета.

За $188^{6}/_{7}$ годину Народна је Скупштина решењем од 8 децембра 1887 године, издатак учињени на прање рубља одобрила, и то њено решење добило је 20 истог месеца потврду Његовог Величанства Краља (види „Српске Новине“ од 1888 год. бр. 2), а за $188^{7}/_{8}$ и $188^{8}/_{9}$ годину, поднесен је предлог ванредној Народној Скупштини 20 октобра прош. год. (види стр. 1026 стенографских скупштинских бележака), но он, како је упућен финансијском одбору да га приликом претреса војног буџета за 1890 годину изнесе на решење, није више изношен пред Скупштину, па ни кад је буџет претресан, те је тако и остао нерешен.

Па како у плати војничкој није од 1886 год, учињена никаква измена, већ остала иста, то се ни потреба није изменила, те је с тога и у овој години, као што је напред поменуто, на основу оног највишег решења од 8 дек. 1887 г. издавато редовима и значарима II класе по 50 пара месечно на прање рубља, јер им је плата одиста мала тако, да војницима није могуће и ситнице набављати и плаћати прање рубља.

Као што је Народна Скупштина видела, издатак на прање рубља продужава се већ три године, а све услед преке потребе, и ја је молим да ту потребу оцени и одобри ми поступак, тим пре, што се овим не тражи никакав нов кредит, већ само да се признаду издаци учињени из уштеда на општој партији плате, из које је у дотичним буџетским годинама вршено плаћање за прање рубља.

Надајући се да ће ми Народна Скупштина овај поступак одобрити, молим да изволи решити:

„Одобравају се министру војном издаци од по 50 пара месечно, које је чинио према највишем решењу од 8 децембра 1887 године, из уштеда на општој партији плате на прање рубља редова и значара II класе у току $188^{7}/_{8}$, $188^{8}/_{9}$ и 1890 године.

8 децембра, 1890 год.
Београд.

Председник министарског савета.
министар спољних послова,
заступник војног министра
генерал,
С. Грујић.

Потпредседник — Предлози финансиске природе упућују се одбору финансијском, а ови други упућују се одсецима да даље поступе као што треба.

Пошто одсеци имају да изберу неколико одбора за проучавање ових предлога, то дајем $^{1}/_{4}$ часа одмора, да изберу ове одборе.

Треба да се избере:

1. Одбор за раније прочитани предлог закона о сточарском заводу. 2, за закон о трговачком музеју.

(Настаје одмор).

После одмора.

Потпредседник — Изволте чути списак г. г. посланика који су ушли у одбор за закон о трговачком музеју:

Таса Ђикић, Павле Ранковић, Ђока Брачинац, Новак Милошевић, Лука Лазаревић, Никола Ристић и Аврам Бељић.

У одбор за сточарски завод ушла су ова господа:

Илија Мојић, Љуба Новаковић, Јоксим Павловић, Анта Рајичић, Божа Кунатровић, Вића Радовановић и Тома Бојичић.

Молим, именовану г. г. као и г. г. из других одбора, да раде редовно свакога дана.

Пре но што пређемо на дневни ред, имам да вам саопштим, да је Државни Савет молио Народну Скупштину, да јој остави мало дужи рок, за измене закона о уређењу санитет. струке.

Ево разлога савета за то:

Државни Савет
№ 3885
10 декембра 1890 год.
Београд.

Господине министре,

Под данашњим примио је Државни Савет предлог г. Михаила Ристића народног посланика и другова о допуни чл. 33. зак. о уређењу санитетске струке, који сте му изволели послати писмом вашим од 8 Децембра т. год. СЉ. 8867. У одлуци којом је Народна Скупштина усвојила извештај свога одбора за преглед и испитивање посланичких предлога, стављен је за овај предлог Државном Савету један услов-рок у коме да поднесе своје мишљење — који је немогуће испунити према одредбама закона о пословном реду у Државном Савету, које опредељују начин, како се имају у Савету расматрати законски предлози. И у случају кад се неки предмет најхитније расматра, мора он ипак проћи процедуру, коју пословник наређује.

Према чл. 29 пословника предлог, који се Савету поднесе, пошто се на првој седници после пријема саопшти Савету, *ставља се члановима савета на расположење да се о садржају истога свестрано известе.* Према истоме члану, на идућој седници, по што се Саветници упознаду са предлогом бира се одбор, који ће га расматрати и поднети реферат Савету. Према чл. 32 пословника пошто саветски одбор поднесе извештај о предлогу, ставља се исти, такође саветницима на расположење. У томе се члану каже — „препис (извештај) оставља председник на столу, да га могу чланови савета читати.“ На идућој се седници дакле може тек приступити претресању самог предлога; но и кад то претресање буде готово Савет не може своје мишљење поднети, док се према чл. 10 пословника, протокол седнице на којој је предлог претресен на идућој седници не прочита и одобри, на тек онда на основу предлога гради извештај, којим се дотичном министру подноси мишљење Државног Савета.

Ова се процедура не може избећи, јер у послу, где се гради један закон, обилазити наређења другог закона, који одређује начин поступања, не би имало логике; а поступајући према изложеноме сваки законски пројект има да се пронесе кроз пет саветских седница, док потпуно буде готов, што значи да је за то потребно и најмање пет ако не шест дана.

Према оваком стању ствари захтевати од Савета да сврши нешто за три дана, значи, ни мање ни више захтевати да поступа друкче, но што то закон о пословном реду прописује. Изгледа свакојако да је то решење донето без предходног обавештења, што ме је и побудило, Господине Министре, да Вам скренем пажњу на овај случај и да Вас замолим, да у сличним случајима, обавештењем у горњем смислу, предупредите слична решења.

Што се пак тиче законског предлога о коме је реч, Државни Савет неће моћи, према горњем, бити готов пре 5 до 6 дана рачунајући од 10 ов. м-ца када је пројекат у Савету примљен, с тога ми је част замолити Вас, да изволите издејствовати и продужење одређеног рока за овај закон од три на шест дана.

Изволите, Господине Министре, и овом приликом примити уверење мога одличног поштовања.

Председник Државног Савета,
Др. Л. Докић. с. р.

Ђорђе Брачинац — Овај је предлог упућен Државном Савету још 5 ов. мес. и требао је да буде готов за 5 дана, но сад видим, да Савет тражи продужење тога рока.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ БЕОГРАД

Пошто је предлог хитан то ја мислим, да Скупштина може продужити рок Савету до 16 ов. мес., тако, да 17 буде на претресу овде.

Потпредседник — Ја мислим, да кад г. Брачинац пристаје да се Савету продужи рок до 16 ов. мес. онда не треба даље говорити о овом питању?

Је ли вољна Скупштина да се рок продужи до 16? (Јесте).

Риста Поповић — Господо, једно између најважнијих права народних посланика, то је право, да чине предлоге Народној Скупштини. Користећи се тим правом, ја сам упутио један предлог Народној Скупштини одмах у почетку ове сесије. Тај је предлог упућен надлежном одбору, који је једногласно решио да га треба примити. И он је дакле требао отићи одмах Државном Савету, но он није ни до данас још отишао.

Ви сви знате, господо, како је тешко било онда, када су предлози народних посланика увек ишли Влади на одобрење и кад је њој стојало до воље, да их прими или не. Овим новим Уставом та је пречага скинута и сад, кад Скупштина каже, да има места једном предлогу, онда он иде Држав. Савету који има да да своје мишљење о предлогу.

Но према овоме министри немају право да решавају о нашим предлозима. Па зашто Влада задржава наше предлоге? Ако се они неће да шаљу Државном Савету, онда питам какву корист може да има и Скупштина и народ од наших предлога.

Ја мислим, господе, да је на овај начин сузбијено једно од најсветијих наших права, и с тога ја молим председништво, да упита надлежног министра: где се налазе ти наши предлози и да ли је потребно да они путују 20 — 30 дана, док дођу до Државног Савета.

Ако министри и даље овако продуже, онда право посланичко за поднашање предлога постаје илузорним и с тога ја молим председништво да се добро обавести о овој ствари.

Ја сам, господо, приватно питао у Држ. Савету за ове предлоге и казали су ми, да тамо наших предлога нема; а мој је предлог, како сам извештен, ишао чак у Управу монопола дувана и соли. Ја не знам за што је то чињено и не знам да је Управа монопола дувана и соли надлежна, да даје мишљење о посланичким предлозима, а држим да г. г. министри немају права упућивати предлоге где хоће.

Потпредседник — Председништво ће учинити од своје стране све, што је нужно да се испаље предлог г. Ристе Поповића као и сви други предлози, који су већ упућени Држ. Савету и постараће се, да се сачувају права свију посланика.

Потпредседник — Ја сам истога дана, кад је г. Срећковић тражио да му се на интерпелацију одговори, упутио писмено питање на г. г. министре и питао их, кад ће на интерпелације одговорити и добио сам одговор од г. министра правде и финансија, који ће данас доћи и дати одговор.

Панта Срећковић — Ја морам онда поново да говорим о мојој интерпелацији. Кад ће се одговорити на њу?

Што се тиче ових предлога, то имам да кажем, да Народна Скупштина стоји у непосредној вези само са министрима и ми њима шиљемо предлоге, да их они даље упућују Држав. Савету.

Изволте чути извештај одбора за измене и допуне закона о пословном реду у Народној Скупштини.

Известилац Милун Миљковић чита извештај, који гласи:

ИЗВЕШТАЈ ОДБОРА

ЗА

ПРЕГЛЕД ИЗМЕНА И ДОПУНА ЗАКОНА О ПОСЛОВНОМ РЕДУ У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ.

Одбор је у две седнице своје претресао предложене измене у закону о пословном реду у Народној Скупштини, па је усвојио све измене како их је г. министар унутр. дела предложио, осим додатка к чл. 65. који по измени одборској треба да гласи:

Одвојена мишљења појединих чланова одбора морају се на дотичном месту поменути у извештају одборском.

На ову измену г. Министар унутр. дела дао је свој пристанак.

Одбор има част предложити Народној Скупштини, да ове измене изволи усвојити.

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА,
Новак Милошевић

ИЗВЕСТИЛАЦ,
М. Н. Миљковић

ЧЛАНОВИ:
Л. Лазаревић, Радоје М. Костић, Таса Ђикић.

Потпредседник — Овај извештај доћи ће на дневни ред после 24 часа.

Сад је на дневном реду продужење претреса закона о министарској одговорности.

Извест. Илићановић — Прочита измену чл. 6 (ст. 268).

Стојан Станковић Ова казна одређена од 8 — 10 година врло је мала, нарочито кад се узме у обзир оно што смо јуче говорили. Према онаком злочину, кад би се министар решио да премапотпише указ, којим се Устав суспендује, нема разлога да се правда овако мала казна и зато сам ја мишљења, да овде казна буде од 15 — 20 година. Молим 10 посланика да ме потпомогну. (Устаје више од 10 посланика).

Јован Милић — Овај се закон овде решава већ 2 дана. Ја нећу сад да говорим, ни да казна буде већа, ни мања; но само хоћу да кажем, да се чудим одбору који зна како један сељак, ако украде једно јагње, може често да иде на 5 — 10 година робије, а сад одређује министру тако малу казну. Волео бих да чујем о овом питању да говори и г. Авакумовић а изјављујем да би хтео, да казна ова буде 15 — 20 година, а ако се може и 30 година (смеј).

Коста Динић — Молим вас господо, у јучерашњој седници било је много говора о овом питању и Скупштина је била вољна да ту казну повиси. Имајући у виду величину злочина који може министар да учини тиме што ће премапотписати указ којим се Устав обуставља у целини или појединостима, заиста је ово мала казна и ја као члан одбора тражио сам да се казна повећа. Но правници као компетентнији од мене рекли су, да се министар може према Уставу осудити само на затвор а затвор по кривичном закону не може бити већи од 10 год. Ми смо и усвојили то право гледиште и подигли казну од 5 на 10 година. Но ако би се могло по Уставу, а моје је убеђење да може, ја сам мнења да се ова казна може повисити и до 20 година, јер ово је специјални закон и ми можемо овде казну определити независно од општег закона. То је моје гледиште на ову ствар.

Милан Мостић — И ја сам члан овога одбора и хоћу само толико да изјавим да се са оваком изменом, какву је одбор донео не слажем и остајем при првобитном предлогу да се министар може казнити од 1—5 година.

Томо Бојичић — У колико ја видим овде су како одбор тако и наши правници у некој забуни, што се позивају на зак. кривични да се то не може подвести под њега, а час кажу не може бити већег затвора од 5 год.

Мени се чини да то највише побуђује њих, јер час веле крив. закон, час овај који је засебан. Ја мислим ако се ми ослонимо на Устав и кад видимо, да је ослонац наш у чл. 139 Устава, где се изрично одређује поступак и суђење код једног засебног закона по коме треба да се ради а по њему се одређују и казне како за Устав тако и за посебне законе, а овај закон о министарској одговорности то је посебан закон.

Ја дакле налазим да је предлог Стојана Станковића умесан и с тога сам устао да га потпомогнем, те да казна буде од 10 — 20 година и ми ћемо таквом грозом учинити да ниједан министар не ће помислити на гажење Устава и његових прописа, јер Устав то је душа једнога народа па ако

www.unilib.rs УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ми дозволимо, да се Устав може у сваком случају било у појединостима, било у целини скршити, онда би се законом о управним властима стукнуло да не чине таква зла. С тога ћу гласати за предлог Стојана Станковића.

В. Кундовић — Разлози поштованог посланика Томе имали би места само онда, кад би овде било питање о прављењу Устава, и тада би могли говорити, да ли да буде већа казна или не; али кад је у Уставу одређено да се министар може казнити затвором онда престаје сваки говор. Од куд може бити затвора од 10—20 година кад у Уставу стоји да затвор може бити од 5 година дакле не може се усвојити оно што је противно Уставу. Према томе ја мислим, да је мишљење одборске већине законито и да га треба усвојити.

Алимпије Васиљевић — Ја као либерал, који сам се 30 година у овој земљи борио за слободу и права народна, не могу на крају свога политичког рада и на крају 19. века да одобрим оне законске мере, које нека господа посланици предлажу. Што до сад више ни један министар оптужен, то није с тога, што су казне благе, но што нико није имао куражи да поднесе оптужбу и ово су казне и сувише велике и нечовечне и ја се са њима никако не могу сложити.

Милош Богдановић — Мени се чини да сва господа која против ове казне говоре да се нечега боје и као да овим хоће нешто за себе да спреме. Кад господо не би било параграфа 87 крив. закона, да један грађанин који покуша ово, што може да покуша један министар, да се казни смрћу која се сада по Уставу замењује са 20 год. робије, ја не бих говорио да се министру повиси казна, ја бих само тражио да се та казна упореди и за онога министра, који такво дело учини и кад за онога грађанина који покуша буну одоздо што може бити противу једнога зла једне владе стоји казна од 20 година робије, треба да је буде и за министра, који повреди Устав и покуша буну одозго, да обустави Устав и повреди права грађанима. Изгледа ми многа господа много на то апелују, што у том погледу није друкчије уређена ствар у кривичном закону. Г. Кундовић вели да би имало разлога мишљењу Томе Бојичића кад би се сад правио Устав. Ми нисмо надлежни да поправљамо у томе Устав, али смо надлежни за кривични закон, и ова мала редовна Скупштина има права да поправи кривични закон тим пре што се зна, да се наш предстојећи закон о зборовима и удруженима и штампи не слаже у много чланова са општим кривичним законом. И кад морамо то у кривичном закону да поправимо, онда ја мислим да би било добро да се одложи одлука о овоме питању докле у том смислу не уредимо кривични закон, ако повишење мин. казне зависи од тога. Ја молим 10 посланика да потпомогну овај мој предлог. (Не потпомажу га).

Јован Милић Баличевац — Ја имам да одговорим г. Васиљевићу што вели да је нечовечно одређивати већу казну. Ја мислим да је ово само форма, јер ма да одредимо и највећу казну, опет ако један министар успе и погази Устав, он неће ни бити кажњен.

Љубо Јоксимовић — Брат Милош Богдановић рече као да је се одбор стишавао, нечега бојао, кад је оваку малу казну одредио. Збиља ми смо се бојали да се не огрешимо о Устав, и кад смо удешавали казну, трудили смо се, да је унесемо тако да буде што већа. Кад се погледа у Устав онда се види да казна може бити само од 1 до 5 година затвора и ми нисмо могли већу казну одредити. С тога сам ја за одборску редакцију. У Уставу стоји да за политичке кривце не може бити казне смрћу и министар који изазове државни удар не може се казнити смрћу, али ако буде куражи ако дође до тога да он буде стављен под суд, неће се ни тражити од њега да одговара као чиновник него ће се раскрстити с њим на онај начин како треба. И јуче приликом дебате о овоме закону казао сам, да је Устав уговор између народа и владаоца. Ако министар покуша да поништи Устав, онда ту престаје одговорност и за њега, и ако народ имадне куражи он ће га казнити и ван Устава и ван закона. Закон о министарској одговорности прави се према Уставу и кривичном закону а према овоме не може бити већа казна од 5 година затвора ако се такав случај деси, а ако ко покуша да се с њим разрачуна за такву кривицу и на други начин, нека се казни смрћу и ако ње нема по Уставу.

Стојан Станковић — Не бих устао по други пут да говорим, али ме је на то изазвао г. Алимпије Васиљевић који рече да би било нечовечно што ја предлажем затвор од 15—20 година. Ја ћу запитати г. Алимпија, је ли човечно да један грађанин који учини буну оздо, одмах се казни смрћу, а је ли нечовечно да се један министар, који дигне буну озго казни затвором до пет година. Дакле по г. Алимпију изишло би да је нечовечно казнити већом казном оне, који дижу буне озго, а човечно је казнити већом козном онога, који дигне буну оздо.

Даље г. Љуба Јоксимовић рече, да ће ту решавати ствар ко буде јачи, да ли министар може да успе или не. Јест, истина, то је тако, али зар у случају кад један министар учини покушај и не упали му, казнити га овако малом казном. Ја молим Скупштину, да прими мој предлог, да се одреди казна до 20 година затвора јер само с тако великом казном имаћемо великог јемства, да ћемо обезбедити земљу од страха а и ужаса. Ви знате, кад смо пошли Краљу Милану, да га молимо да се усвоји 200 члан Устава, да не може наша влада дати нашу војску у помоћ другој држави без одобрења Скупштине.

Ја сам мишљења да само тако, ако усвојите казну, коју сам предложио да ћемо бити обезбеђени, да се не може тако лако слистити све што имамо у нашој земљи.

Вића Радовановић — Устао сам само да кажем неколико речи против онога, што г. Кундовић и г. Јоксимовић вели, да се према Уставу не може повишти казна у овом члану. Господо у Уставу стоји, да не може бити друга казна него само затвор; у Уставу не стоји, шта је затвор, шта је робија, и колики може бити затвор или робија. Ја разумем да се затвор од робије разликује само у начину издржавања казне, да ли ће бити окован или без, у Пожаревцу или на другом ком месту. Само се у томе може разликовати затвор и робија. Међутим нигде не стоји ни у Уставу, ни у кривичном закону означена та разлика између затвора и робије и онда није ни следствено да се не може овај члан изменити. Ја мислим да Скупштина у нарочитом закону може одредити казну затвора и до 20 година, а пошто у општем кривичном закону стоји: да затвор не може бити већи од 10 година, онда треба довести кривични закон у сагласност с овим законом и учинити у њему измене. Ја не могу никако да рачунам, да нас може ограничити постојећи кривични закон у одмеравању казне у овом закону. Ми можемо да унесемо у овај закон све, што нађемо за потребно, а онај кривични закон да доведемо у сагласност с овим законом. Ја дакле разумем да Скупштина може одредити казну до 20 год. затвора.

Велизар Кундовић — Ја мислим, да ми треба да будемо начисто с тиме: шта је то закон, а шта законик. Кад се каже законик, кривични, онда се разуме да је то једна грана права и да су у њему предвиђене све кривице и закони, што су у том законику. Као што рекох треба добро да имамо на уму ту разлику, шта је закон, а шта законик. Кад се каже у кривичном законику: да казна не може бити већа од 20 година, то значи да и остали закони, који потичу из кривичног законика не могу мењати то правило, које је у кривичном законику одређено. Разуме се ако хоћете то да промените и да унесете у овоме закону већу казну, онда учините ту измену пре у кривичном законику, па после овде. Али док то не свршите, а хоћете сад одмах да решите закон о министарској одговорности, онда морате унети и у овај закон ону одредбу, како она стоји у кривичном законику. Према томе ја сасвим разумем предлог г. Богдановића, да се прво измени одредба у кривичном законику па после да се одреди овде казна у закону о министарској одговорности. Али овако сад да расправљамо питање о величини казни у закону о министарској одговорности, а кривични законик нисмо у томе правцу изменили, нема никаквог разлога, јер ми сад не можемо

www.udzbenik.rs

одредити већу казну но онолику, колика је одређена у кривичном законику.

Алимпије Васиљевић — Ја хоћу да учиним само једну личну примедбу. Мени је жао, што се нашао у Скупштини један посланик, кога ја лично и не познајем — да тако брзо представи мој говор у друкчијем виду. Ја нисам казао, да је нечовечно казнити оне, који дижу буне озго, а да је човечно казнити оне, који дижу буне оздо, само сам казао, да не могу гледати и дозволити да се на крају 19 века, таке строге казне предлажу, и да би било нечовечно тако велике казне одређивати; а кад би дошло питање на ред о томе: како треба казнити онога, који прави буне оздо, ја би био истог таког мишљења. Ја мислим да није лепо да изопачавамо речи један другоме, јер шта ће онда радити новинари, кад ми овде у Скупштини тако радимо. (Смех!)

Драгиша Станојевић — Овде у првобитном предлогу овом било је само предложено, да се министар, који премапотпише указ Краљев, којим се обуставља Устав у целини или у појединостима, казни за једном до пет година затвора. Јуче се осетило у Скупштини да је то мала казна и одбор јој је изменио на 8—10 година. Г. Мостић, као члан одбора тражио је да остане она казна од 1—5 год. као и г. Мостић, и ја нисам задовољан изменом одборском, али из сасвим супротних разлога. Као и г. Мостић, и ја сам противан предлогу г. Стојана Станковића, који тражи 15—20 год. затвора, али опет — из сасвим супротних разлога. С г. Мостићем слажем се само — у негацији. Ја не пристајем ни на једну од овде побројаних казни. Ни на ону од 1—5, ни од 8—10, ни од 15—20 година.

Мени је главни разлог, што су казне слабе за онај злочин, који ја сматрам, да је највећи; мени је мало и 10 и 15 и 20 год. затвора за министра кад изазове државни удар. У чл. 7-ом каже се, да ће се истом казном казнити министер и онда, ако премапотпише указ, по коме се страној војсци допушта да заузме српско земљиште. Какве би последице биле од тога пуштања стране војске у нашу земљу зна се унапред, а јуче смо казали, какве би последице биле отуда кад би се обуставио Устав. Овде је сад главно и ово, — кад ја кажем да ми те казне изгледају сувише слабе треба да докажем, да ли су оне противне Уставу или не?

Прво, да приметим: кад се грађани казне губитком слободе, казне се робијом заточењем и затвором. Робија је највећа казна, којом се губи слобода, заточење је мања а затвор најблажија казна.

Друга алинеја чл. 139. Устава вели, за оне случаје министарске одговорности, који нису предвиђени у кривичном законику, као сама по себи кажњива дела, министар не може бити осуђен на већу казну од затвора. Кад се још узме да је Устав укинуо смртну казну за политичке преступнике, и кад се сетимо да казнени закон није предвидео злочин, који чини министар премапотписујући указ којим се поништава Устав, онда излази да министар за тај страховити злочин може бити кажњен само затвором, дакле најблажијом казном слободе, — што би било апсурдно.

Ово, да се министар казни тим и тим начином, ако премапотпише указ, којим се обуставља Устав, није као што рекох предвиђено кривичним законником. Од нас зависи — ми смо законодавно тело, да ми то предвиднмо, просто од нас зависи, оћемо ли ми унети такав параграф у кривични законик; кад министар премапотпише такав указ, којим се обуставља Устав, да се казни тако и тако; ја признајем да нас Устав ограничава само у том случају, да не можемо прописати смртну казну, пошто је Устав збрисао ту казну за политичке преступе, али ја мислим, да нам Устав не везује у томе руке, да ми пропишемо казну заточење или робије, ако у кривичном законику унесемо такав параграф, у коме ће бити казано: кад министар премапотпише указ, којим се обуставље Устав да се казни рецимо са 20 година робије.

Опет кажем, не могу пристати да се један министар за највећи политички преступ казни само затвором, док обични грађани за политичке много мање преступе иду на робију. На то не могу пристати тим пре, што нам је Устав оставио одрешене руке да у казнени закон унесемо сваку дакле и много строжију казну, разуме се осим смртне.

Као што рекох ја нисам за то, да остане казна затвора за министра, па била она од 8, 10, 15 и 20 година. Ја ћу имати са овим засебно мишљење, како би требало казнити једнога министра кад оваква дела учини. Мени је ту мала казна и робија. Овде треба имати на уму да је то највећи злочин.

Ја се бојим да не бих погодио вољу мојих бирача, кад бих пристао на тако лаке казне, према томе ја предлажем, да се министар, који премапотпише указ, којим се обуставља Устав у целини или појединостима стави ван закона и огласи за хајдука и — онда решава сабља и пушка. Ово би требало унети у казнени законик као засебни параграф. То је моје мишљење о овој ствари.

Таса Николајевић — Ја бих имао само то да кажем, да је зебња оних посланика, који кажу да је ова казна врло мала, за обустављање Устава у целини или у појединостима, врло оправдана; јер кад се помисли на Зајечар, онда се свакојако не може узети да је њихова зебња неоснована. Нека се, господо, потпише указ, којим се обуставља оно наређење о смртној казни и преким судовима, онда се опет неће моћи доказати да је њихова зебња неоснована. Јер и тиме се не може ништа постићи, и један куражан министар неће се заплашити од велике казне у овом закону, ако он има тврду намеру да нешто изврши, јер ће се он после тога моћи одржати на министарској столици и неће моћи бити кажњен, па ма какве строге казне овде прописали. Према свему овоме мислим, да се не би требало удаљавати од казне, коју Устав прописује а то је затвор, а колики је пак затвор, то је регулисано крив. законом. Најпосле не треба ни да се замери посланицима, који се овога боје, а треба у будуће да нас бог сачува од премапотписа министровог за установљење преких судова.

Живојин Величковић — Господо! Према разлозима које је изнео мој поштовани друг г. Кундовић и поновио г. Драгиша Станојевић, не бих имао шта даље да говорим у погледу колико је неуместан предлог г. Стојана Станковића. Кад се у Уставу чл. 139 каже: „за оне случаје министарске одговорности који нису предвиђени у кривичноме закону као сама по себи кажњива дела, министар не може бити осуђен на већу казну од затвора — то је толико јасно, да не може бити говора о томе, кад случајеви из чл. 6 зак. о министарској одговорности нису предвиђени у општем кривичном законику. Према овоме, дакле, јасно је да је овај предлог г. Станковића незаконит и Скупштина ако неће да покаже да хоће да гази Устав и да ради безуставно не треба да прими овај предлог.

Но у колико се слажем са Кундовићем и Драгишом у овом питању предлога Станковићевог у толико се не могу сложити са мишљењем г. Драгише, који мисли да би се без повреде начела о неповратној сили закона могла унети допуна у општи крив. закон по коме би за ове случајеве казна била подигнута. Јер кад чл. 139 II. одељак Устава каже да ће се министар казнити затвором за дела, општим крив. законом непредвиђена, дакле, кад у општем крив. закону пре постанка Устава и овог закона нису и за таква дела казне одређене, онда по томе мишљењу такав предлог, таква допуна крив. закона као против Устава, не би могла опстати а да се оно начело не повреди.

Господо! Свака радња, свесна, урачуњива човека на тако дакле, и оне, које закони казнама бележе, имају свој *почетак*, продужење и свршетак — фразе које један од ових момената чине ближим или даљим самом акту свршеног дела.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Одговорни уредник **Ранко Петровић**

Штампа краљ. српске државне штампарије